

Til

Kontrollutvalget i Nes kommune

STYRETS REDEGJØRELSE TIL KONTROLLUTVALGET I NES

Det vises til henvendelse fra kontrollutvalget i Nes etter vedtak i sak 16/2017, om Kommunerevisjon IKS – Eierskap/regionrådet. Kontrollutvalget i Nes stiller spørsmål ved prosessen fra regionrådet i Hallingdal og hva som er bakgrunnen for de to kommunene som har meldt seg ut. De ber styret i Kommunerevisjon IKS om en redegjørelse for hvordan saken er behandlet, og eventuelt hvordan styret mener den burde vært behandlet.

Styret har merket seg at kontrollutvalget i Nes kommune har uttrykt at de er godt fornøyde med kommunerevisjonen, noe styret setter pris på.

Styrets vurdering av saken oppsummeres slik.

Bakgrunn - Kritikk fremkommet i media

Kritikken mot kommunerevisjonen og revisjonssjefen begynte i mai 2017 med bakgrunn i en forvaltningsrevisjon fra 2015, og etter det har Avisen Valdres og Kommunal Rapport skrevet ensidig negativt og kritisk om mange forhold.

Styret har sendt brev til ordførerne og kontrollutvalgslederne for å redegjøre for de sakene som media har hatt et kritisk søkelys på.

Media begynte med antydninger om at lovbrudd, men måtte etter hvert endre dette til å omtale det som «gråsoner».

Styret mener det ikke er riktig å omtale forholdene som å operere i «gråsonen». Etter styrets oppfatning har revisjonen benyttet det handlingsrommet som ligger i lover og regler. Videre vurderer styret at selskapet har tatt en aktiv rolle i kontroll- og tilsynsarbeidet slik det har vært ønsket både fra kontrollutvalgene og styret. Media har uttalt at kommunerevisjonen i Valdres «ikke er smartere enn andres, den er rett og slett dårlig». Styrets oppfatning er at Kommunerevisjon IKS har levert et meget godt kontroll- og tilsynsarbeid for sine eiere.

Slik styret ser det har intensjonen i alle saker vært å skape et effektivt kontroll og tilsyn i kommunene i Hallingdal og Valdres. Styret mener også at beslutninger er tatt over tid, og i et samspill mellom kontrollutvalgene, revisjonens selv og dets styre og representantskap. Styret stiller spørsmål ved om mye av kritikken bunner i at man ikke kjenner historikken, og at kritikerne ikke har satt seg inn i de valg som er gjort.

Når så er sagt har styret full forståelse for at andre kan vurdere at man skulle valgt andre løsninger eller utøvd et annet skjønn i enkeltsaker. Styret beklager at det har oppstått en

Kommunerevisjon IKS

situasjon der eierne er kritiske til styrets og ledelsens vurderinger. Styret beklager også på det sterkeste at det ikke har vært tilstrekkelig dialog mellom selskapets eierorganer og kontrollutvalgene og politisk ledelse i kommunene før kommunestyrene i Hol og Flå gikk til et så drastisk skritt at de valgte å avslutte eierskapet til revisjonsselskapet.

Dialog mellom eierne og revisjonen

Tidligere styreleder i Kommunerevisjon IKS hadde våren 2017 etter initiativ fra revisjonssjef en samtale med ordfører i Hol kommune, hvor de var enige om at styreleder skulle ta initiativ til et møte mellom revisjonen og ordførerne i Hallingdal. Styreleder fulgte beklageligvis ikke opp dette, hovedsakelig pga. den krevende og vanskelig situasjon med negativ medieomtale i Valdres og trykket fra eierne i Valdres om et møte med Fylkesmann i Oppland.

Revisjonssjefen har ved flere anledninger fra september 2017 invitert seg til regionrådsmøte i Hallingdal, men politisk leder av regionrådet har ikke funnet plass til revisjonen på disse møtene.

Revisjonen har hatt møter med kontrollutvalgslederne i Hol og Ål samt sekretariatet, fordi disse kontrollutvalgene har ønsket en annen arbeidsdeling mellom revisjon og sekretariat. Styret forstår det slik at man her er blitt enige om hvordan arbeidsdelingen skulle fungere fremover, som i hovedsak er i samsvar med de signaler revisjonssjefen ga til felles kontrollutvalgsmøter for hhv. Valdres og Hallingdal, 28. og 29. august 2017.

Slik styret oppfatter situasjonen har ordførerne i Hallingdal drøftet revisjonen i sine regionsrådsmøter, uten dialog med revisjonssjefen eller styret. Styret stiller seg spørrende til hvilken formell rolle regionrådet har i denne saken. To av ordførerne har hatt i oppgave å gjøre undersøkelser om revisjonen for å forberede seg til møte med styret høsten 2017, og de har vært kritiske til enkelte av de forhold som har stått i mediene. Ordfører i Hol, Flå og Ål la, med bakgrunn i avisutklipp fra avisa Valdres og Kommunal Rapport samt en begrenset saksutredning, frem sak om eierskapet i Kommunerevisjon IKS for respektive kommunestyre. Kommunestyrene i Hol og Flå fattet beslutning om å gå ut av eierskapet, mens ordfører i Ål ikke fikk gjennomslag for saken.

Kontrollutvalgets ansvar mht. innstilling på valg av revisjonsordning inkl. eierskap

Styret mener det er kontrollutvalget som skal innstille til kommunestyret på valg av revisjonsordning, dvs. om man skal delta og være eier i selskapet eller ikke. Styret mener det følger av kommunelovens § 78 nr. 3 og 4:

- Nr. 3: *«Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget.»*
- Nr. 4: *«Kommunestyret eller fylkestinget velger selv revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget.»*

I kommentarene til nr. 3 fremgår:

«Det ligger således til kommunestyret.... å avgjøre om konkurranseutsetting skal gjennomføres eller ikke». Videre er kommentaren til nr. 4 bl.a.: «Dersom kommunestyret..... har gjort en prinsippbeslutning, jf. nr. 3, om at det skal gjennomføres

Kommunerevisjon IKS

konkurransetsetting, vil det være kontrollutvalgets oppgave å sette revisjonen ut på anbud».

Styret forstår dette slik at kontrollutvalget først avgir innstilling til kommunestyret mht. om kommunen skal ansette egen revisor, delta i interkommunal revisjonsordning eller konkurransetsette revisjonen:

- Dersom kommunestyret velger å ansette egen revisor, ansettes den av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.
- Dersom man velger å delta i en interkommunal ordning, er revisor valgt ved at kommunestyret godkjenner selskapsavtalen sammen med andre kommuner.
- Dersom man velger å inngå avtale med annen revisor er det, jf. nr. 4, kontrollutvalget som foretar konkurransetsetting og innstiller overfor kommunestyret på hvem som skal velges.

Styrets vurdering av prosessen

Som det fremgår av ovenstående er det styrets vurdering at det er kontrollutvalget som har innstillingsrett mht. revisjonsordning og eierskap til Kommunerevisjon IKS, jf. Koml. § 78 nr. 3 og 4.

Videre er det styrets vurdering at kommunen, som eier, løpende må ta opp gjennom representantskap og styret de forhold ved ledelsen og driften av selskapet som de ønsker å endre. Dersom ordførerne skulle mene at de hadde avdekket kritikkverdige forhold vedørende revisjonssjefen burde det vært tatt opp via eierorganene i selskapet og med styret, og eventuelt blitt behandlet der som en personalsak.

Videre vurderer styret at dersom kommunene som kunder mener at revisjonen skal innta en annen rolle i kontroll- og tilsynsarbeidet bør det tas opp gjennom kommunenes kontrollutvalg. Slik styret forstår det er dette tatt opp med og det er foretatt justeringer i arbeidsdelingen mellom revisjon og sekretariat i Hol og Ål. Revisjonssjefen har selv drøftet endringer i felles kontrollutvalgsmøte i hhv. Valdres og Hallingdal den 28. og 29. august 2017. Endringene ble besluttet av kontrollutvalgene. Endringer som vedrører kontrollutvalgene er det kontrollutvalgene som må beslutte, ikke styret.

Dersom det er andre forhold som ordførere eller rådmenn ønsker at revisjonen skal justere, bør de som enkeltpersoner eller som gruppe ta det opp med ledelsen av selskapet løpende som kunder.

Styret mener at de forhold som tas opp bør dokumenteres skriftlig gjennom f.eks. møteprotokoller eller e-poster som arkiveres. Dette for å sikre at begge parter har felles forståelse av hva som skal endres og hvordan det skal endres.

Styret og ledelsen har, og vil fortsette med, å videreutvikle Kommunerevisjon IKS. Det er viktig at eierne og kontrollutvalgene gir signaler om i hvilken retning man ønsker at selskapet skal utvikles og forbedres. Det kan ikke være avisene som setter premissene eller skal tolke loven vedrørende kontroll- og tilsynsarbeidet.

Styret mener at revisjonen og revisjonssjefen over en årrekke har gitt høy service til kommunene. Styret mener det har bidratt til å utvikle kommunene i positiv retning, og gjort det mulig å reise vesentlige kritikkverdige forhold som andre tilsynsorgan ville valgt å «snu

Kommunerevisjon IKS

ryggen» til fordi det kunne være enklere. Styret mener at kritikken mot revisjonen og konsekvensene av denne er kommet ut av proporsjoner.

Gjennomførte endringer

Styret vil avslutningsvis informere om endringer som er gjort uavhengig og i forkant av den negative medieomtalen:

- Kommunene i Valdres tok etter påtrykk fra revisjonen i 2016 initiativ til å engasjere et nytt sekretariat (uten at det er revisjonens ansvar).
- Alle bestillinger fra kontrollutvalg må være skriftlige (hvilket er sekretariatets ansvar).
- Revisjonssjefen informerte styret allerede 25.9.2016 om at han ikke ville ta gjenvalg som nestleder i styret i Sparebank 1 Hallingdal Valdres. Han har ikke lenger styreverv utenom tillitsverv i kommunerevisjonsforbundet.
- Det er gjort interne rokkeringer i selskapet. Det vil løpende bli vurdert om forvaltningsrevisjonssiden skal styrkes.
- Revisjonen praktiserer ikke lengre meroffentlighet. Publikum må be om å få tilsendt dokumenter, de ligger ikke lengre åpne på revisjonens hjemmesider.
- Revisjonen uttaler seg ikke om saker som er oversendt kontrollutvalget, det overlates til kontrollutvalget.
- Revisjonssjefens la selv ned sitt enkeltmannsforetak 4.september 2017.
- Arbeidsdelingen mellom revisjon og sekretariat i arbeidet for kontrollutvalgene i Hol og Ål er drøftet og endret.

Styret har vært klar over at avdelingskontoret på Gol har hatt en vanskelig situasjon, og jobbet med hvordan dette kan bedres. I utgangspunktet var det tilnærmet like mange ved de to kontorene. Når ansatte har sluttet har alle stillinger vært lyst ut i begge dalføre. Det ble ansatt en person på Gol, men vedkommende sluttet etter tre måneder. Etter dette har selskapet ikke fått søkere fra Hallingdal når stillinger har vært lyst ut. Dette har medført at det pt. er seks medarbeidere som er bosatt i Valdres og en som er bosatt i Hallingdal. Drift av et så lite avdelingskontor medfører naturlig nok flere utfordringer. Styret vurderer løpende situasjonen på avdelingskontoret, og vil drøfte situasjonen med eierne.

Videre har styret bedt revisjonen om å gjøre følgende:

- Tydeliggjøre revisjonens rolle. Styret forutsetter at revisjonen fortsatt skal være svært aktiv i kontroll- og tilsynsarbeidet.
- Avholde møter med hver kommune (ordfører, varaordfører, rådmann og sekretariat) om arbeidsdeling og rolleforståelse.
- Revisjonen skal ikke bistå sekretariatet uten at det rettes en skriftlig forespørsel til revisjonen i konkrete saker.
- Dersom kontrollutvalgene ønsker å videreføre felles kontrollutvalgsmøter bør utforming av og formaliteter rundt innkallinger og protokoller vurderes. Styret ber revisjonen om å drøfte dette med sekretariatet.
- Revisjonssjefen bør møte i alle kommunestyrene i eierkommunene og presentere kommunerevisjonen mer aktivt enn praksis har vært tidligere.
- Revisjonen bør fortsette å være aktiv, men ha fokus på å svare på spørsmål og veilede der det er nødvendig. Revisjonen må være bevisst på ikke å drøfte politikk.

Kommunerevisjon IKS

Styret understreker samtidig at eierorganer, kontrollutvalg og kommunestyre må være bevisst sine roller. Det presiseres at kontrollutvalg fungerer i møter.

Styret vil bli mer aktivt overfor Kommunerevisjon IKS sine eiere gjennom å skape grunnlag for dialog.

Fagernes 14. desember 2017

Ottar Martinsen
Ottar Martinsen
Konst. styreleder

Sign.
Inger Lise Damslora
styremedlem

Sign.
Kate Sagabraaten
styremedlem

Sign.
Finn Hesselberg
styremedlem

Sign.
Ingrid Skår
styremedlem